

Motion till riksdagen 2009/10:Kr286

av **Carina Hägg m.fl. (s)**

De ekonomiska villkoren för Svenska kyrkan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om de negativa konsekvenser för förvaltandet av historiskt och kulturellt viktiga kyrkobyggnader som kan bli följden när prästlönetillgångarnas villkor ändras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ur ett demokratiskt perspektiv är viktigt med rätten till tjänstledighet för förtroendeuppdrag inom Svenska kyrkan.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta upp nya överläggningar med Svenska kyrkans ledning utifrån en helhetsbedömning av nämnda förändringar för att finna långsiktiga överenskommelser.²

¹ Yrkande 2 hänvisat till AU.

Fel! Okänt namn på

² Yrkande 3 hänvisat till KU.

Motivering

Regeringen har i budgetpropositionen föreslagit att den kyrkoantikvariska ersättningen ska ligga kvar på nuvarande nivå under de kommande fem åren, dvs. 460 miljoner kronor per år. Vidare kommer regeringen att ge Riksantikvarieämbetet i uppdrag att i samråd med bland annat Svenska kyrkan utarbeta riktlinjer för att tillämpningen av bestämmelserna om de kyrkliga kulturminnena ska utformas så att större hänsyn kan tas till de önskemål som finns i församlingarna.

Av beskedet framgår inte vad som händer med den nuvarande skattebefrielsen av prästlönetillgångarna. Regeringen har valt att låta den frågan ha sin hemvist hos Finansdepartementet, men alla signaler tyder på att skattefriheten kommer att upphöra från och med 2010. Detta innebär i så fall ett ekonomiskt bortfall omfattande 100–200 miljoner per år för kyrkan.

Det föreslagna höjda grundskatteavdraget för pensionär i regeringens budgetproposition får ytterligare negativa effekter på Svenska kyrkan genom minskade kyrkoavgiftsintäkter.

Ett annat exempel gäller den lagstadgade rätten till tjänstledighet för förtroendevalda inom Svenska kyrkan som nu hotas. Samtalen med staten i dessa frågor har pågått under en längre tid, bland annat genom deltagande i statliga utredningar med indirekt koppling till överenskommelsen mellan Svenska kyrkan och staten, t.ex. Stiftelsebeskattningsutredningen och Begravningsutredningen.

Vi reagerar starkt på den nonchalans som regeringen visar mot Svenska kyrkan i några aktuella och principiellt viktiga frågor. Svenska kyrkan anser att den kyrkoantikvariska ersättningen är för låg i jämförelse med de utfästelser som gjorts och borde höjas om Svenska kyrkan ska kunna ta det ansvar som förväntas genom överenskommelsen mellan Svenska kyrkan och staten. Vidare anser Svenska kyrkan att frågan om kyrkoantikvarisk ersättning måste ses samman med den om skattefrihet för avkastningen på prästlönetillgångarna. Tas skattefriheten bort minskar kyrkans förmåga att värna kulturarvet och det borde då kompenseras med motsvarande höjning av den kyrkoantikvariska ersättningen. Vidare har frågan om rätt till tjänstledighet för förtroendevalda lyfts fram som en viktig faktor för att Svenska kyrkan ska uppfylla lagens krav på att vara en demokratisk folkkyrka. Vi reagerar därför starkt på att regeringen inte tagit dessa frågor på allvar. Avsikten var dock att frågan om prästlönetillgångarna skulle bli föremål för omförhandling efter tio år. Regeringen visar här en nonchalant hållning till dessa frågor.

Istället väljer den borgerliga regeringen att prioritera ytterligare skattesänkningar som framför allt ger mest pengar till dem som har det bäst i samhället. Vi kan bara beklaga att regeringen inte prioriterar de ovan angivna perspektiven.

En grundläggande förutsättning för hela stat–kyrka-reformen vid millennieskiftet var att Svenska kyrkans verksamhetsförutsättningar inte skulle försämrats på grund av reformen.

Regeringen har frångått en princip på ett sätt som riskerar att skada tilltron till ingångna överenskommelser. Helhetsbedömningen saknas och måste ses

Fel! Okänt namn på

som en följd av att Svenska kyrkans frågor har behandlats, om än bara till dels, av två departement – Kulturdepartementet och Finansdepartementet.

Vi kan konstatera att det finns ett brett stöd för att vårda och bevara våra kyrkor. De används vid dop, bröllop och begravningar och för konserter. Vid stora helger får kyrkan en särskild betydelse. Och vi vet att vid katastrofer och kriser i samhället har kyrkan en viktig roll för många enskilda personer men även för samhället i stort.

Kyrkorna är också en central del av vårt kulturarv och en del av besöksnäringen. Det sistnämnda är inte minst viktigt. Vi ska även se kyrkorna som attraktiva turistmål och glädja oss åt att människor vill besöka våra kyrkor. Men det krävs också resurser för att lyfta fram såväl kyrkans kulturarv som modernare kulturella uttryck. På många orter är det fortfarande kyrkan som håller med konsertlokaler av betydelse.

Vi anser därför att regeringen bör ta upp nya överläggningar med Svenska kyrkans ledning utifrån en helhetsbedömning av nämnda förändringar för att finna långsiktiga överenskommelser samt att fortsatt rätt till tjänstledighet för förtroendevalda bör ges.

Stockholm den 2 oktober 2009

Carina Hägg (s)

Thomas Strand (s)

Tomas Eneroth (s)